

SZÉCHENYI 2020

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

GINOP 5.3.4-16-2018-00035 számú „Munkabiztonság és a munkaegészségügy komplex fejlesztése az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és a művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatok terén”

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szerzők:
Dr. Bartos Szabolcs, Nagy József

Készült a
„Munkabiztonság és a munkaegészségügy komplex
fejlesztése az adminisztratív és szolgáltatást támogató
tevékenység, és a művészet, szórakoztatás,
szabadidő ágazatok terén”
GINOP-5.3.4-16-2018-00035
projekt keretében

Kiadja: Szakszervezetek Együtműködési Fóruma
(SZEK)

Nyomdai produkció: Printing Solutions Bt.
Felelős vezető: Szöllősi Ádám
Budapest, 2019

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

**GINOP 5.3.4-16-2018-00035 számú „Munkabiztonság és a
munkaegészségügy komplex fejlesztése az adminisztratív
és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet,
szórakoztatás, szabadidő ágazatok terén”**

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
2. A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban.....	10
2.1. Munkahelyek kialakításának általános szabályai.....	11
2.2. Kockázatértékelés.....	19
2.3. Kollektív védelem	24
2.4. Egyéni védelem.....	27
2.5. Foglalkozás-egészségügyi vizsgálatok, munkahigiéne	35
2.5. Munkavédelmi célú színházi szabályozás kialakításának elvei.....	44
3. Felhasznált irodalom.....	60

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

1. Bevezetés

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény már a preambulumban rögzíti a megelőzés kiemelt szerepét a munkabiztonság megvalósításában. A preambulumban a munkabalesetek és a foglalkozással összefüggő megbetegedések megelőzésére irányuló tevékenységek eredményességének szükségességét hangsúlyozza, illetve ezt helyezi előtérbe. A preambulumban egyben célul tűzi ki a munkavállalók egészségének és munkavégző képességének megóvását.

A törvény e célkitűzésével összefüggő megvalósítási felelősséget a munkáltatóra teszi, mivel alapelveként rögzíti az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek megvalósításának követelményét, mint kötelező munkáltatói feladatot.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Annak a módját, hogy miképpen valósuljanak meg ezen követelmények a munkavégzés során szintén a munkáltatóra bízta, kivétel azokban a helyzetekben, amelyekben például jogszabályokban, Biztonsági szabályzatokban ír elő kötelezettségeket. Tehát e tekintetben általában konkrét elvárásokat nem rögzít a jogszabály. Ez nyilvánvalóan rendben van így, hiszen egy minden munkavégzésre általánosan érvényes szabályozás nem tudná megfelelően kezelni az egyes munkáltatók tevékenységéből, nagyságából, munkaeszközeiből fakadó különbözőségeket. Minden munkáltatónál más megoldást igényel a törvény preambulumban megfogalmazott követelményeknek való megfelelés.

Fenti bekezdés a gyakorlatban történő megvalósítása azt jelenti, hogy a munkáltató teljes mértékben szabadságot kap a munkavédelmi előírások szervezeten belüli meghatározásának és betartásának módjára vonatkozóan. Ezzel együtt a

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

munkáltató másra át nem ruházható felelősséggel tartozik az előírások teljesítéséért és azok eredményességért. Tehát a munkavédelmi törvény az általános követelményeket rögzíti, míg a munkáltatók feladat ezek értelmezése és megvalósítása az adott munkahelyen. A figyelembe veendő általános követelmények a megelőzés tükrében tehát a következők:

1. A veszélyek elkerülése: ideális esetben olyan körülményeket, munkaeszközöket, technológiákat kell teremteni, illetőleg alkalmazni a munkavégzés helyén, hogy ne jelenjen meg veszély.

2. A nem elkerülhető veszélyek értékelése: Nincsen olyan tevékenység, ahol ne lépne föl veszély a végzésekor. Ezért a munkáltatónak fel kell mérnie a lehetséges veszélyeket, értékelnie kell azokat és intézkedéseket kell hozni a csökkentésükre.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

3. A veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése: Ez a veszélyek legyőzésének legjobb, leghatékonyabb módszere.

4. Az emberi tényező figyelembe vétele a munkahely kialakításánál: Lényeges az ergonómiai és antropológiai tényezők figyelembe vétele a munkahelyek kialakításakor.

5. A műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazása: Mindig vannak olyan fejlesztések, amelyek hatékonyabban képesek biztosítani a megelőzést. Tehát ezek figyelemmel kísérése szintén munkáltatói feladat. Azaz nemcsak a terméket, szolgáltatást szükséges fejleszteni, hanem a munkakörülményeket is.

6. A veszélyes helyettesítése a veszélytelennel vagy a kevésbé veszélyessel: mindig az ismert kevésbé veszélyes megoldást kell választania a

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

munkáltatónak. Ez az előírás elsősorban a kémiai kockázatok csökkentése esetén kerül előtérbe.

7. Egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása: Kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására.

8. A kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest.

9. A munkavállalók megfelelő utasításokkal történő ellátása.

Fenti szempontok természetesen a foglalkozási megbetegedések megelőzésére is értelmezendők.

A munkáltatónak tehát figyelembe véve az elérhető legkorszerűbb technológiai, szervezési megoldásokat, ismereteket a megelőzésre

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

fokuszálva kell kialakítani a munkahelyeket. Erre nézve már a tervezéskor, létesítéskor meg kell hozni a szükséges intézkedéseket.

A bevezetendő tevékenységeket munkahelyi kockázatfelmérésnek kell alávetnie megfelelő végzettségű szakember bevonásával. A kockázatfelmérésnek, kockázatok azonosításának és kockázatok értékelésének ki kell terjednie a kémiai, biológiai tényezők, kockázatok kezelésére is.

A kockázatok értékelésének figyelembe vételével szükséges meghozni a megelőző intézkedéseket. Ezeknek magukba kell foglalniuk a szükséges kollektív és egyéni védőeszközök meghatározását, a kapcsolódó szabályozások, utasítások elkészítését és bevezetését a munkamenetbe.

Szükségesek a rendszeres oktatások, amelyeknek ki kell terjedniük az általános és speciális

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

munkavédelmi feladatok ismertetésére. Rendszeres visszacsatolás szükséges, ami célszerűen jelenjen meg munkavédelmi bejárások megtartásában. A munkavédelmi bejárásoknak ki kell terjedniük a munkavégzés összes helyszínére. A munkavédelmi bejárásokon a munkáltató képviselőjén kívül vegyen részt munkavédelmi szakember és a munkavédelmi képviselő is.

Tehát a hatékony megelőzés alapelemei a munkavégzési körülmények kialakítása az elérhető technológiai tudásnak megfelelően, a veszélyek azonosítása, értékelése és a szükséges intézkedések meghozatala. Továbbá a kapcsolódó szabályozási rendszer elkészítése, oktatás, majd a visszacsatolás, ellenőrzés.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

2. A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

A prevenció és megelőzés eszközeiként először is a megfelelő munkahelyek kialakítása a cél. A megelőzésben lényeges szerepet játszik a munkahelyi kockázatok felmérése és értékelése, beleértve a lehetséges foglalkozási ártalmakat is. Fontos eszköze a megelőzésnek a kollektív és egyéni védelem kialakítása. Lényeges összetevői a prevenciónak a foglalkozás-egészségügyi vizsgálatok, illetve ezek rendszer elvégzése. Fontos megelőzési eszköz a munkaeszközök, gépek, berendezések megfelelő karbantartása, tervszerű megelőző karbantartása.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Mindezeket pedig munkabiztonsági irányítási rendszerbe is foglalhatjuk, bár ennek kialakítása nem kötelező jogszabályi előírás.

2.1. Munkahelyek kialakításának általános szabályai

Munkahelynek minősül minden olyan szabad vagy zárt tér, ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak, és ott munkát végeznek. A munkahelyeket úgy kell kialakítani, hogy megfeleljenek a munkavédelmi követelményeknek.

Biztosítani kell a következőket:

- megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvizet,
- öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőségeket.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

A veszély jellegének és a munkavállalók létszámának megfelelő jelző- és riasztórendszer kialakítása szükséges.

Fontos a biztonságos munkavégzéshez szükséges mozgástér biztosítása.

Ki kell alakítani az anyagok eszközök biztonságos tárolásának feltételeit.

A munkahelyek megfelelő kialakításához tartozik a természetes és mesterséges megvilágítás, villamos biztonsági követelmények kialakítása (érintésvédelem).

A munkahelyek biztonságos kialakításához tartozik továbbá, hogy az ablakok biztonságosan nyithatók és zárhatóak, valamint jól rögzítettek legyenek.

A munkahely padlózata és közlekedési útjai feleljenek meg a munkavégzés jellegének. Felületük

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

csúszásmentes, egyenletes, botlás-, és billenésmentes legyen.

Az energia, cső és közműhálózatnak biztonságosan üzemeltethetőnek, karbantarthatónak és azonosíthatónak kell lennie. A menekülési utakat és a vészkijáratokat olyan állapotban kell tartani, hogy azokon a munkavállalók gyorsan és biztonságosan el tudják hagyni a munkahelyeiket, illetve szükség esetén gyorsan kimenthetők legyenek. A vészkijáratú ajtókat nem szabad kulcsra zárni. A közlekedési útvonalakat és ajtókat szabadon kell hagyni.

A munkahelyen a munkáltató köteles gondoskodni ivóvízcsap, illetve ivókút felszereléséről.

A csapokat "ivóvíz", illetve "nem ivóvíz" felirattal és piktogrammal kell ellátni.

Vízvezetékes ivóvíz hiányában ivóvízről ivóvíztartály felszerelésével vagy egyéb módon kell gondoskodni.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

A helyiségeknek elegendő padlófelülettel, belmagassággal és légtérrel kell rendelkezniük. Az iroda hasznos alapterülete 6,0 m²-nél kisebb nem lehet. Valamennyi munkavállalónak a munkahelyén történő mozgásához legalább 2 m² szabad területet kell biztosítani. Azokban a helyiségekben, ahol a vízszintes padlózattal nem párhuzamos a mennyezet, a közlekedési utat úgy kell kialakítani, hogy megfelelő méretű szabad szelvény álljon rendelkezésre. A biztosítandó függőleges szabad méret 2,2 m-nél kisebb nem lehet.

Lehetőség szerint biztosítani kell az egészséges és biztonságos munkavégzéshez elegendő természetes fényt, továbbá a munkavégzés jellegéhez és körülményeihez igazodó mesterséges megvilágítást.

Az olyan munkahelyeken, ahol a mesterséges világítás váratlan megszűnése veszélyeztetheti a munkavállalókat, automatikusan működésbe lépő,

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

megfelelő erősségű biztonsági világítást kell biztosítani.

A munkahelyen a munkavállalók részére tiszta levegőjű, kellő megvilágítású, szükség esetén fűthető, továbbá könnyen elérhető (meleg munkahelyek esetén zárt folyosón keresztül) pihenőhelyiséget kell biztosítani, ha 10 főnél több munkavállalót alkalmaznak vagy a végzett tevékenység jellege ezt szükségessé teszi.

A pihenőhelyen a nemdohányzók védelmét biztosítani kell! A pihenőhelyiség alapterületének legalább 6 m²- nek kell lennie.

A munkahelyiségek hőmérsékletének a munkavégzés teljes időtartama alatt, az emberi szervezet számára megfelelőnek kell lennie, figyelembe véve a munka jellegét és az ott dolgozó munkavállalók fizikai megterhelését.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Ha a munkahelyi klíma zárttéri és szabadtéri munkahelyen a 24 °C értéket meghaladja, a munkavállalók részére igény szerint, de legalább félóránként védőitalt kell biztosítani. A hidegnek minősülő munkahelyen a munkavállalók részére +50 °C hőmérsékletű teát kell kiszolgáltatni. A munkahely hidegnek minősül, ha a várható napi középhőmérséklet a munkaidő 50%-nál hosszabb időtartamban, szabadtéri munkahelyen a +4 °C-ot, illetve zárttéri munkahelyen a +10 °C-ot nem éri el.

A képernyős munkavégzés főbb egészségkockázati tényezői

- Látásromlást előidéző tényezők
- Pszichés (mentális) tényezők (idegi fáradtság)
- Fizikai állapotromlást előidéző tényezők (kéz-, kar-, gerincfájdalmak)

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

A megvilágítás lényegi szempontjai (függ a természetes megvilágítástól, az irodahelyiségek méretétől, tevékenység típusától):

- Színhőmérséklet (semleges vagy meleg legyen)
- Árnyékhatás figyelembe vétele
- Térbeli-időbeli egyenletesség
- Tükröződés mentesség

Példa színpad kialakítására vonatkozó munkavédelmi szabályozásra

A színpad és az emelvények, valamint a díszletek felülete állandóan szálla- és szegmentes legyen.

A színpadon a díszleteket úgy kell elhelyezni, hogy a díszletek és a színpad falazata között legalább 1 méter széles közlekedési út maradjon.

A díszletek 10 %-nál meredekebb járófelületeit a felület érdesítésével vagy kapaszkodó lécekkel kell csúszásmentessé tenni. A járófelület meredeksége

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

20 %- nál nagyon nem lehet, - kivéve felső vezetői írásbeli engedély esetén.

Színváltásnál, amikor a szereplők nem hagyhatják el a színpadot, részükre biztonságos tartózkodási helyet kell kijelölni.

Szilánkosan törő anyagot (üveg, cserép stb.) a díszletekbe beépíteni tilos.

A színpadon csak ép, sérülésmentes bútorokat és játszó kellékeket szabad használni, ettől eltérő rendezői koncepció esetében a felső vezető írásbeli engedélyre van szükség.

Színpadtérben csak biztonsági transzformátorral üzemelő vagy kettős szigetelésű villamos kézi szerszámok használhatók.

A kötöző elemeket, a színpadi emelőszerkezetet minden használatba vétel előtt ellenőrizni kell.

A díszlethúzókat, felfüggesztő elemek terhelhetőségét jelölni kell.

A világítótestek díszlethúzóira történő felfüggesztésénél a leszakadás ellen tízszeres

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

terhelési biztonságot és két egymástól független függesztő elemet kell alkalmazni.

A színpad közlekedési útjait üzemi vagy alkalmi világítással kell ellátni.

Az ideiglenes villamos kábeleket 2 méternél nagyobb magasságban kell vezetni, a járófelületen gumiszőnyeggel le kell takarni, a kábelek és a csatlakozó szerelvények mechanikai sérülés elleni védelméről gondoskodni kell.

2.2. Kockázatértékelés

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) (54. § (2) bekezdés) kimondja, hogy "a munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat".

És az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe."

- A veszélyes munkafolyamat, technológia elkülönítése, elszigetelése.
- A munkavállaló eltávolítása a veszélyes munkafolyamattól.
- A munkaeszközök ellátása biztonsági berendezéssel (védőburkolattal, védőberendezéssel).
- Megfelelő mozgástér biztosítása.
- Tiszta, rendes munkahely kialakítása, a keletkező anyagok, szennyvíz, hulladék megfelelő eltávolítása.
- A munkavállalók megfelelő tájékoztatása, képzése, oktatása, ellenőrzése.
- Megfelelő szakképzettségű és számú munkavállaló alkalmazása.
- A munka összehangolása.
- A munkaszervezés megváltoztatása.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

- Megfelelő jelző- és riasztóberendezések, mentési tervek, menekülési útvonalak és elsősegély biztosítása.

A kockázatértékelés nem más, mint gondos áttekintése annak, hogy az adott munkahelyen mi károsíthatja, veszélyeztetheti a munkavállalókat, és milyen óvintézkedések szükségesek az egészségkárosodás megelőzésére.

A kockázat típusai:

Azonosított kockázat: az a kockázat, amely különböző elemzési technikákkal határozható meg, az elfogadható és a nem elfogadható kockázatok összessége.

Elfogadható kockázat: az azonosított kockázat azon része, amely további csökkentés nélkül is

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

megengedett. Igen kis kockázata van a súlyos következményeknek vagy kissé nagyobb kockázata a kevésbé súlyosaknak.

Nem elfogadható kockázat: az azonosított kockázat azon része, amit vagy megszüntetni, vagy csökkenteni kell.

Teljes kockázat: az azonosított és a nem azonosított kockázatok összessége.

Nem azonosított kockázat: az a kockázat, amit nem határoztak meg. Ez nagy fontosságú ismeretlen, de valós probléma, amely így nem mérhető. Általában a baleseti vizsgálatok néhány korábbi, nem azonosított kockázatára mutatnak rá.

Fennmaradó kockázat: az, ami a teljes kockázatkezelési folyamat után megmarad. Ezt néha tévesen elfogadható kockázatként kezelik. Valójában

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

a maradó kockázat az elfogadható és a nem azonosított kockázatok összessége.

A kockázatértékelés folyamatába indokolt bevonni a munkavállalókat, illetőleg ha van a munkavédelmi képviselőt is, mivel a gyakorlati tapasztalataik a kockázatértékelésnél nélkülözhetetlenek lehetnek. A munkavédelmi képviselő részvételi jogát biztosítja az Mvt. 72. §, különösen a (2) bekezdés b) pontja, amely szerint a munkavédelmi képviselő részt vehet a munkáltató azon döntései előkészítésében, amelyek hatással lehetnek a munkavállalók egészségére és biztonságára. A munkavállalók bevonása értékes szakmai segítséget nyújthat a kockázatértékeléshez, mivel ők általában pontosan ismerik a gyakorlati problémákat, illetve a munkavégzés közben szerzett tapasztalataik alapján felismerhetnek rejtett veszélyeket is.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

2.3. Kollektív védelem

A termelő-berendezés, vagy a termelési folyamat veszélyes és/vagy ártalmas termelési tényezői hatásainak megakadályozása, illetve csökkentésére kialakított eszköz, vagy berendezés. Alkalmazása során a védelem a hatótávolságán belül tartózkodó minden személyre kiterjed.

Ezek lehetnek a szellőző-, klimatizáló-, elszívó berendezések, a gépekre, berendezésekre szerelt védőburkolatok, a villamos érintésvédelmi eszközök, reteszelések, gázkoncentráció-mérő és beavatkozó műszerek, automatikák stb. A vonatkozó követelményeket általában szabványok határozzák meg.

A védelem kialakításánál figyelembe kell venni a gép konstrukcióját, a technológiából felhasználásra kerülő anyagból származó veszélyeket.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Ide sorolhatók a biztonsági és egészségvédelmi jelzések is.

A biztonsági és egészségvédelmi jelzés használata teszi lehetővé a munkát végzők és a munkavégzés hatókörében tartózkodók számára a veszélyforrások felismerését. Ezek a jelzések a következők:

- Biztonsági jel (ami nem más, mint a megjelenítési formák kombinációjával létrehozott, rögzített elhelyezésű jel, amely lehet veszélyes magatartást tiltó jel, a figyelmet a veszélyforrásra felhívó figyelmeztető jel, meghatározott magatartást előíró rendelkező jel, vészhelyzeti iránymutatást adó elsősegély- vagy menekülési jel és tűzvédelmi eszköz elhelyezését mutató tűzvédelmi tájékoztató jel is),

Jelzőtábla: (a biztonsági jelet hordozó és megfelelően megvilágított tábla, amelyhez kiegészítő is kapcsolható), biztonsági szín (a biztonság

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

szempontjából meghatározott jelentésű szín), képjel, világító jel, hangjel, szóbeli kommunikáció, kézjel.

A biztonsági jelzés a műszaki védelem vagy a szervezési intézkedés kiegészítésére szolgál. A munkáltató köteles a jelzéseket kihelyezni, karbantartani, szükség esetén cserélni, meglétüket ellenőrizni. A jelzés kiválasztásakor a munkáltatónak figyelemmel kell lennie a kockázatértékelés eredményére is.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

2.4. Egyéni védelem

Amennyiben az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés során

- a megelőző műszaki, illetve szervezési intézkedésekkel,
- a munkaeszközök, berendezések kialakításával,
- az alkalmazott technológiai eljárásokkal,
- a munkahely, illetve munkakörnyezet kialakításával

a kollektív védelem nem valósítható meg, a kockázatok egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentése érdekében a munkáltatónak a munkavállalókat a kockázatokkal szemben védelmet nyújtó egyéni védőeszközzel kell ellátni.

A munkáltatónak meg kell győződnie, hogy az általa kiválasztott (természetesen a munkavédelmi és a foglalkozás-egészségügyi szakorvos együttes

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

javaslata alapján) egyéni védőeszköz megfelelő-e az adott munkafeladathoz.

A megítéléshez szükséges ismernie a védőeszköz vizsgálatával, minősítésével kapcsolatos tudnivalókat és a keletkezett dokumentációkat.

Az egyéni védőeszközök dokumentumai a következők:

- EK-megfelelőségi nyilatkozat
- EK-típustanúsítvány
- Terméktájékoztató
- Az egyéni védőeszköz EK-jelölése
- Az ellenőrző vizsgálatok dokumentumai

A munkáltató a védőeszköz juttatásának rendje meghatározásába, mint munka és foglalkozás-egészségügyi szaktevékenységbe - ha adott cégnél megválasztásra kerültek - a munkavédelmi képviselőket is bevonja, akik jogosultak a védőeszköz kiválasztására javaslatot tenni.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

A munkavédelmi képviselő jogosult a védőeszköz biztosításáról és használatáról tájékoztatást kapni, az egyéni védőeszköz biztosításával és használatával kapcsolatos rendelkezések megsértése esetén megfelelő intézkedéseket kezdeményezni.

A munkáltató gondoskodik arról, hogy a védőeszköz:

- úgy nyújtson védelmet a munkakörnyezeti kockázatokkal szemben, hogy önmaga ne idézzon elő további veszélyt;
- feleljen meg a munkavégzés körülményeinek;
- az ergonómiai követelményeknek és a munkavállaló egészségi állapotának megfeleljen;
- igazítás elvégzése után illeszkedjen viselőjére.

Amennyiben egyszerre több kockázat fennállása szükségessé teszi, hogy a munkavállaló egy időben

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

több védőeszközt használjon, ezeknek a védőeszközöknek összeillőknek és hatékonyaknak kell lenniük a fennálló kockázatokkal szemben.

A védőeszköz használatának feltételeit és viselhetőségének időtartamát a következő tényezők befolyásolják, amelyeket azok biztosítása során figyelembe kell venni:

- a kockázat súlyossága,
- a kockázatnak való kitettség gyakorisága,
- az egyes munkavállalók munkavégzési helyének jellemzői,
- a védőeszköz teljesítménye és határfoka,
- a védőeszköz viselése által okozott többletterhelés mértéke.

A munkáltató előzetesen tájékoztatja a munkavállalót azoknak a kockázatoknak a jellegéről és mértékéről, amelyekkel szemben a védőeszköz használata őt megvédi, továbbá gondoskodik arról – oktatással, szükség esetén gyakorlati képzéssel is -, hogy a

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

munkavállaló megtanulja a védőeszköz használatának módját.

A munkáltató a védőeszköz átadásával egyidejűleg magyar nyelvű tájékoztatót és használati utasítást is köteles a munkavállaló rendelkezésére bocsátani.

A tájékoztatás, az oktatás és a gyakorlati képzés megtörténtét a munkáltató írásban dokumentálja és azt a munkavállalóval alá kell íratnia, továbbá annak esetleges kérelme esetén az ellenőrzést végző hatóság részére a dokumentumot bemutatja.

A munkáltató köteles biztosítani a munkavállalók, illetve azok képviselői számára a tájékoztatást, az oktatást és a konzultációt a védőeszköz használatával kapcsolatosan.

A védőeszköz biztosítása magában foglalja, hogy

- az a munkavállaló munkavégzéséhez folyamatosan rendelkezésre álljon (figyelembe

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

véve az elhasználódást, illetve a szavatossági időt),

- A mentési tervben meghatározott mentési feladatokra és haváriákra (váratlan és veszélyes környezeti feltételek kialakulása) rendszeresített készenléti védőeszköz csomag állandóan rendelkezésre álljon. Ennek a csomagnak ezért tartalmaznia mindazokat a védőeszközöket, amelyek használata havária esetén szükségessé válhat.
- A munkavállaló pedig haladéktalanul köteles tájékoztatni arról a munkáltatót, ha megítélése szerint a védőeszköz elvesztette védelmi képességét.

A védőeszköz kiválasztását megelőzően a munkáltató köteles a védőeszköz EK-típustanúsítványa, valamint - szükség esetén - szakértői vélemény alapján felmérni, hogy a

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

felhasználni kívánt védőeszköz megfelel-e az előírt követelményeknek.

A felmérésnek tartalmaznia kell:

- Azoknak a kockázatoknak az értékelését, amelyek más eszközökkel nem háríthatók el.
- Azoknak a jellemzőknek a meghatározását, amelyekkel a védőeszköznek rendelkeznie kell ahhoz, hogy a munkahelyen előforduló kockázatokkal szemben hatékony legyen, figyelembe véve azokat a kockázatok is amelyet maga a készülék okozhat.
- A beszerezni kívánt védőeszköz védelmi szintjének (védelmi képességének) összehasonlítását a munkahelyi kockázati jellemzőkkel.

Az előírt vizsgálatot meg kell ismételni, ha bármelyik elemét tekintve változás következett be.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

A védelmi képességét veszített védőeszköz tovább nem használható. Az elhasználódott védőeszközt hulladékként, esetenként (pl. szűrőbetétek, légzésvédők, ionizáló sugárzás elleni védőruha, fertőző környezetben használt védőeszközök) veszélyes hulladékként kell kezelni.

Példa egyéni védőeszközökre egyes színházi munkakörben:

- Színpadmester, színpadi díszítő: vattakabát
- Fodrász: gumikesztyű
- Vetítógépész: védőkesztyű, védőszemüveg
- Hangtechnikus és videotechnikus: védőkesztyű
- Asztalos: védőmaszk-részecskeszűrő, fülvédő, szem-arcvédő, homlokpánt védőkesztyű bőrből.
- Kellékes: védőkesztyű
- Takarító: gumikesztyű csúszásmentes cipő

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

- Villanszerelő és világosító: vattakabát, bakancs (1000 V), gumikesztyű (1000 V), védősisak

2.5. Foglalkozás-egészségügyi vizsgálatok, munkahigiéne

A munkahigiéne a munkakörnyezet egészségi veszélyeivel foglalkozó (orvos) tudomány, amelynek célja a munkát végzők egészségének és jól-létének védelme, általában a közösség megóvása. A munkahigiénés (munkakörnyezeti és a biológiai) vizsgálatok a megterhelés mennyiségi meghatározására alkalmas olyan eljárások és vizsgálatok, amelyek eredményeként javaslat tehető az egészségkárosító kockázatok kezelésére (csökkentésére).

A munkahigiénés vizsgálatoknak kiemelt a jelentősége:

- a munkahelyek kialakítása, az üzemek telepítése és működtetése, az egészséget

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

nem veszélyeztető feltételek és követelmények biztosítása;

- a munkavállalók munkahelyi megterhelésének a meghatározása;
- a munkakörnyezetből származó egészségkárosító tényezők vizsgálata;
- a megelőzést szolgáló intézkedések meghatározása, végrehajtása és ellenőrzése során.

A munkahigiénés feladatok végrehajtásában a munkaegészségügyi tevékenység végzésére jogosult szakorvosok és szakápolók mellett közreműködnek műszaki, munkaügyi és munkabiztonsági szakemberek, valamint a toxikológiai, ergonómiai, munkaélettani, munkapszichológiai, közegészségügyi - járványügyi stb. szakterület képviselői is.

Kapcsolódó fontos jogszabály a 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről

E rendelet szabályozza az alábbi vizsgálatok folyamatát:

- A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálata
- Előzetes munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálata
- Időszakos munkaköri és szakmai alkalmassági vizsgálat
- Soron kívüli munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági vizsgálat
- Záróvizsgálat

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Példa foglalkozás-egészségügyi vizsgálatokkal kapcsolatos színházi szabályozásra

A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatának rendje

A Színház munkaügyi feladatokkal megbízott felelőse minden új dolgozót, aki munkavállalás céljából felvételre jelentkezik, alkalmazás előtt a Foglalkozás Egészségügyi Szolgálathoz előzetes orvosi vizsgálatra küld.

A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998.(VI.24.) NM rendelet alapján, előzetes munkaköri alkalmassági vizsgálatra kötelezett munkakörök:

Valamennyi fizikai munkakör.

Egészségi ártalom veszélyével járó munkakörök:

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

- nem fizikai munkakörben foglalkoztatott munkavállaló az új munkakörben, vagy munkahelyén a korábbinál nagyobb, vagy eltérő jellegű megterheléseknek lesz kitéve,
- a munkavégzés megkezdését megelőzően a zajos munkahelyen foglalkoztatni kívánt személynél,
- a foglalkoztatás megkezdése előtt szem és látásvizsgálatot a képernyős munkakörben foglalkoztatott munkavállaló esetében.

Baleseti veszéllyel járó munkakörök:

- színpadmester, zsinórmester
- díszítő, színpadi segédmunkás, zsinóros,
- világosító, elektromos karbantartó,
- hangosító
- asztalos
- lakatos
- kárpitos
- kellékes
- trükk mester
- gépkocsivezető

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

- **kazánkezelő**

Fiatalkorú.

A kapcsolódó szabályozásban rögzíteni szükséges, a vizsgálatra történő beutalás módját, dokumentumait. Részletesen le kell írni a munkakört, annak ártalmait, amelyben a dolgozót foglalkoztatni kívánják. Egyben figyelmeztetni kell az új dolgozót arra, hogy az orvossal köteles közölni, ha bármilyen betegségben szenved. Amennyiben ezt elmulasztja és később derül ki, az ebből esetlegesen eredő kárai megtérítését nem követelheti a színháztól és a színház jogosult munkaviszonyát rendkívüli felmondással megszüntetni.

Csak az a dolgozó vehető fel az adott munkakörbe, akiről „alkalmas” jelzésű véleményt ad a szakorvosi vizsgálat. Alkalmatlan dolgozót felvenni nem szabad. Az ideiglenes alkalmassággal kapcsolatos előírásokat is rögzíteni kell, továbbá azt is, hogy kinek a feladata nyilvántartani és megőrizni a vizsgálatokkal kapcsolatos dokumentációt.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Meg kell határozni azt is, hogy melyek azok a munkakörök, amelyek betöltői a munkaviszony fennállása alatt a munkaköri alkalmasság újbóli elbírálása végett időszakos (ismételt) orvosi vizsgálaton kötelesek részt venni.

Például:

évenként

- fizikai munkakörben foglalkoztatott dolgozók,
- minden 18. évét még be nem töltött dolgozó,
- ötven év feletti dolgozó,
- halláspanasz, vagy 100 dB zajexpozíció esetén,
- villamos munkakörökben foglalkoztatottak,
- egyéb balesetveszéllyel járó munkakörökben foglalkoztatottak,
- fokozott pszichés terheléssel járó munkakörben foglalkoztatottak.

kétévenként

- a negyven éves koron felüli dolgozók,
- képernyős munkahelyeken dolgozók,
- 91-100 dB zajexpozíció esetén.

háromévenként

- negyven év alatti dolgozók,

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

négyévenként

- 86-90 dB zajexpozíció esetén.

A színház kötelezheti a dolgozót arra, hogy munkaköri alkalmasságának elbírálása érdekében - az időszakos orvosi vizsgálatra megállapított időpont előtt, illetőleg az esetenkénti orvosi vizsgálatról függetlenül - soron kívüli orvosi vizsgálatnak vesse alá magát:

- például veszélyes munkakörbe történő áthelyezés előtt,
- például súlyos balesetből történő felgyógyulás után újbóli munkába állás előtt,
- például hat hónapnál hosszabb távollét után (pl. GYES, GYED, betegállomány stb.),
- például a színház valamennyi dolgozója, ha a dolgozó vagy vele egy háztartásban élő családtagja fertőző megbetegedésen esik át és a foglalkozás egészségügyi szolgálat, vagy a dolgozó háziorvosa javasolja.
- például, ha a munkavállaló egészségi állapotában olyan változás következett be, amely feltehetően alkalmatlanná teszi az adott munkakör biztonságos ellátására.
- például heveny foglalkozási megbetegedés, eszméletvesztéssel járó vagy ismétlődő munkabaleset előfordulását követően.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

- például, ha a munkavállaló előre nem várt eseménysorán expozíciót szenved.
- például a munkavállaló olyan rosszulléte, megbetegedése esetén, amely feltehetően munkahelyi okokra vezethető vissza, illetve 30 napos keresőképтелenséget követően.

Fontos, hogy a dolgozót (kérésére is) a színház köteles a soron kívüli alkalmassági vizsgálatra küldeni. A szabályozásban ki kell térni arra, hogy mi az időszakos és soron kívüli orvosi vizsgálat elmulasztásának következménye.

Példa: Időszakos és soron kívüli orvosi vizsgálatra a dolgozót munkaidőn belül kell elküldeni. Amennyiben a dolgozó a vizsgálatra küldést követő 10 munkanapon belül - figyelmeztetés ellenére - nem tesz eleget a vizsgálatnak, ez esetben a munkavégzés alól fel kell menteni és részére a felmentett napokra munkabért folyósítani nem lehet. Ha a dolgozó a felfüggesztést követően az ismételt felszólításra sem tesz eleget az orvosi vizsgálati kötelezettségének, ez esetben munkaviszonyát meg kell szüntetni.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

2.5. Munkavédelmi célú színházi szabályozás kialakításának elvei

A hatékony megelőzés érdekében alapvetően háromféle – egymással természetesen összefüggő - intézkedést kell megtenni. Meg kell határozni, illetve ki kell alakítani a színház munkavédelmi szervezetét, ezen belül meg kell határozni a szabályokat, feladatokat, felelősségeket és hatásköröket. Meg kell határozni és biztosítani a szükséges védelmi intézkedéseket – kollektív és egyéni védelem. Minden érintettet rendszeres munkavédelmi elméleti és gyakorlati képzésben kell részesíteni.

A munkavédelmi szervezet, illetőleg a munkavédelmi ügyrend kialakításakor meg kell határozni, hogy ki az, aki a munkavédelmi törvényben és a kapcsolódó jogszabályokban a munkáltatóra háruló feladatokat hajtja végre. Nagyobb szervezetek, színházak esetében célszerű olyan vezetőt is kijelölni, aki a munkavédelmi tevékenység operatív irányítását – a

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

munkáltató személyi felelősségének érintetlenül hagyása mellett – ellátja a színházban, és akinek a munkavédelmi hatásköre egyaránt kiterjed a művészeti, műszaki és az egyéb tevékenységekre.

A munkavédelmi tárgyú szabályozások elkészítésekor elsőként érdemes rögzíteni az úgynevezett általános rendelkezéseket, illetőleg a vezető feladatokat.

Egyértelműsíteni kell, hogy a munkavédelmi szabályozások rendelkezéseinek betartása mindenkire nézve kötelező, megszegésük fegyelmi, szabálysértési, súlyosabb esetekben büntetőjogi felelősségre vonást vonhat maga után.

Határozottan deklarálni szükséges, hogy a színház minden munkavállalójának joga és kötelessége a rábízott feladatokat a munkavédelmi és egészségügyi előírások betartásával ellátni.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Az általános rendelkezések keretében rögzíteni célszerű, hogy a színház területén dolgozó külső vállalkozókkal (beleértve a színészeket is) a velük megkötött szerződésben kell rögzíteni a munkavédelmi jogokat és kötelezettségeket (pl, munkavédelmi oktatás, ellenőrzés, munkaterület elhatárolás, munkaeszközök biztonságos állapotának ellenőrzése a hatókörzetben dolgozók veszélyeztetetésnek elhárítása, stb.) ezek rendjét és személyi feltételeit.

Minden jó és hatékony szabályozás a vezetők feladatainak és kötelezettségeinek ismertetésével kezdődik. Ez egyben jelzi a vezetői elkötelezettség meglétét is. A vezetői feladatok elsősorban ellenőrzési feladatokat jelentenek.

A szabályozásban legyen egyértelmű, hogy minden vezető köteles rendszeresen ellenőrizni, hogy

- az általa vezetett egység munkaterületén az építmény, a felszerelés, munkaeszköz és az

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

alkalmazott munkamódszer a munkavédelmi követelményeknek megfelelően,

- a dolgozók (beleértve a színészeket is) a munkájukkal összefüggő munkavédelmi ismereteket elsajátítsák, a munkavédelmi oktatásokon részt vegyenek.
- a dolgozók az előírásokat megtartsák, a szükséges előírt védőfelszereléseket használják,
- a vezető irányítása alá tartozó munkahelyeken rend, tisztaság és fegyelem legyen.

A vezető kötelessége a szakterületén bekövetkezett balesetek azonnali jelentése.

A vezető köteles az általa vezetett egység munkaterületén tudomására jutott rendellenességeket azonnal kivizsgálni, közvetlen veszély esetén a munkát leállítani.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Példa tiltó intézkedésre:

Azt a dolgozót,

- aki egészségét vagy testi épségét a munkavégzés során fenyegető veszély elhárítására tett védőintézkedést nem tartja be,
- aki a védőberendezést az egyéni védőeszközt és berendezést, a védőöltözetet figyelmeztetés ellenére sem használja
- aki oktatáson, illetve saját hibájából orvosi vizsgálaton nem vesz részt

a munkavégzéstől azonnal el kell tiltani.

A vezető minden munkához annyi dolgozót köteles biztosítani, amennyi annak biztonságos elvégzéséhez szükséges. Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több dolgozó végez, a dolgozók közül a munka biztonságos irányítására egy főt meg kell bízni. Ezt a csoport tagjainak tudomására kell hozni.

Olyan munkáknál, ahol a veszélyforrás fokozott, a munkát közvetlenül irányító köteles:

- a munkavégzés előtt, valamint minden változtatás, módosítás és javítás után a

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

munkahelyet, a gépet a berendezést megvizsgálni, hogy azok a munkavédelmi előírásoknak megfelelnek-e,

- a megfelelő kiképzett ellenőrző személy beállítani és az ellenőrzést megszervezni.

Közvetlen baleseti, illetve veszély esetén a veszélyeztetett területeket vagy helyiségeket le kell zárni, a tevékenységeket meg kell szüntetni és csak a veszély elhárítás után lehet azt munkavégzésre vagy használatra visszaadni. Azt hogy kinek a joga, illetve a kötelezettség ezen letiltás, azt a munkavédelmi szabályozásokban meg kell határozni.

A munkavédelmi szabályozásokban rögzíteni kell, hogy kinek a feladata gondoskodni a munkavédelmi jogszabályokban meghatározott létesítési, tárgyi és személyi feltételek biztosításáról (ez nyilván a munkáltató és egy vezető beosztású személy feladat legyen).

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

A munkavédelmi szabályozásokban célszerű arra is kitérni, hogy ki biztosítja a munkavállalók egészséges és biztonságos munkavégzéséhez szükséges feltételek megteremtésének pénzügyi fedezetét. Ki az, aki elrendeli a munkavédelmi üzembe helyezést és újraindítást.

Rögzíteni szükséges, hogy ki az, aki megszervezi, irányítja és ellenőrzi a színház munkavédelmi tevékenységét. Továbbá

- ki az, aki új munkahely létesítésénél, meglévő felújításánál, bővítésénél, átalakításánál érvényesíti a munkavédelemmel összefüggő jogszabályokat, szabványokat, műszaki előírásokat.
- Ki az, aki ellenőrzi a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló jogszabály érvényesülését és hiányosságok esetén megteszi a szükséges intézkedéseket.
- Ki az, aki beruházás esetén a kiviteli terv

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

készítéséhez írásban közli mindazokat az adatokat, melyek a munkavédelmi követelmények kielégítéséhez szükségesek.

- Ki az, aki a beruházási és kivitelezési munkákat munkavédelmi szempontból ellenőrzi és koordinálja, valamint gondoskodik arról, hogy a kivitelezők a színházi munkavédelmi szabályozásokat szerződés szerint betartsák.
- Ki az, aki gondoskodik a használatbavételi eljárásoknál a szükséges dokumentumok és mérési jegyzőkönyvek (érintésvédelem, megvilágítás mérés, zajmérés stb.) beszerzéséről.
- Ki az, aki a színház területén megrendeli a munkavédelmi előírások által előírt biztonsági felülvizsgálatokat és gondoskodik a feltárt hiányosságok kijavításáról.
- Ki az, aki a díszletek készítésénél érvényesíti a munkavédelemmel összefüggő jogszabályokat, szabványokat, műszaki

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

előírásokat.

- Ki az, aki az új produkciók színrevitele során gondoskodik arról, hogy az alkalmazott díszletek, műszaki megoldások feleljenek meg a Színházművészeti Biztonsági Szabályzatban foglaltaknak.
- Ki az, aki gondoskodik a Színházművészeti Biztonsági Szabályzat és a Televízió és Mozgófilm Felvételi és Közvetítési Biztonsági Szabályzat műszaki előírásainak érvényre juttatásáról.

Példa kapcsolódó munkaköri leírásra

Munkavédelmi vezető

Hatáskörébe tartozik a munkavédelmi feladatok megszervezésének irányítása, a végrehajtásának ellenőrzése.

Munkavédelmi kérdésekben a munkáltatót képviseli. Folyamatosan figyelemmel kíséri a munkavédelmi előírások érvényesülését. A főmérnökkel, fővilágosítóval, színpadmesterrel, közösen részt vesz a munkavédelmi bejárásokon. Elkészíti a bejárások tapasztalatait rögzítő jegyzőkönyvet. Ellenőrzi a hiányosságok megszüntetésének végrehajtását, Munkavédelmi szempontból véleményezi az új

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

létesítmények, díszletek kiviteli terveit,
Megtartja és nyilvántartja a munkavédelmi
oktatásokat.

Kivizsgálja a munka- és üzemi baleseteket, elkészíti
a jegyzőkönyvet, gondoskodik annak határidőre
történő elküldéséről, a kapcsolatos intézkedések
megtételére javaslatot tesz, véleményezi a
balesethez kapcsolódó kárigényeket.

Nyilvántartást vezet a munkabalesetekről.

Alkalmoszerűen - a munkabalesetekhez
kapcsolódóan minden alkalommal - ellenőrzi a
munkavállalók munkavégzésre alkalmas állapotát,
különös tekintettel az alkohol fogyasztásra.

Előkészíti a veszélyes létesítmények,
munkaeszközök és technológiák munkavédelmi
üzembe helyezését, újraindítását.

Nyilvántartást vezet az előírt biztonsági
felülvizsgálatokról ellenőrzi a feltárt hiányosságok
megszüntetését.

Figyelemmel kíséri az egyéni védőeszközök
nyilvántartását.

Rendeltetésszerű használatra alkalmatlanná vált
egyéni védőeszközöket - megtekintés után - cserére
utalványozza.

Figyelemmel kíséri a megjelenő munkavédelmi
rendeletek, szabványok változásait és szükség
szerint a kapcsolódó belső szabályok módosítására
javaslatot tesz.

Gondoskodik az egyéni védőeszközök és
elsősegélynyújtó dobozok beszerzéséről.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Egy alapos, körültekintő munkavédelmi szabályozásnak szükséges kitérnie a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések következtében táppénzre kerülő munkatársakkal kapcsolatos feladatokra is.

Például célszerű a munka- és üzemi balesetek miatt táppénzre kerülők adatait külön jegyzékben rögzíteni. A kapcsolódó kifizetés előtt az érintett személyek adatait a munkavédelmi vezetővel egyeztetni.

A hatékony megelőzés érdekében meg kell határozni, hogy kik (mely vezető beosztásúak) gondoskodnak arról, hogy munkába állítás előtt a munkavállaló egészségügyi alkalmassági vizsgálaton vegyen részt.

Meg kell határozni, hogy ki a felelős az új, illetve áthelyezett vagy huzamosabb ideig (pl.: 6 hónapon

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

túl) távollévő munkavállalók munkavédelmi oktatása és egészségügyi alkalmassági vizsgálatának megszervezésért.

A hatékony munkavédelmi szabályozás térjen rá arra is ki gondoskodik arról, hogy a színházi helyiségek megfeleljenek az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek. Ki lesz a felelős azért, hogy felsőbb utasításra, illetve munkaköréből fakadóan soron kívül gondoskodjon a munka vagy egészségügyi hibák kijavításáról.

Meg kell határozni, hogy ki az, aki gondoskodik a szociális helyiségek rendszeres tisztántartásáról, a kapcsolódó felújítási munkákat jelzi a munkáltató által kijelölt illetékes döntéshozónak.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

Példák színházi munkatársak munkavédelmi feladatainak meghatározására:

Rendező, díszlettervező, jelmeztervező

A rendező és a díszlettervező a produkciók színrevitelekor köteles érvényesíteni a Színházművészeti Biztonsági Szabályzat és a kapcsolódó jogszabályok előírásait.

A rendező a produkciók színrevitele során a próbák alatt, az új darab beállításánál vagy beugrás esetén köteles az érintett szereplők figyelmét a kapcsolódó baleseti veszélyekre és azok elkerülést módjára felhívni.

A színház által felkért díszlettervező a díszletterveket köteles a szemle bizottsággal (főmérnök, színpadmester, munkavédelmi vezető fővilágosító) láttamoztatni.

A díszlettervező a díszlettervekben köteles munkavédelmi fejezetekben rögzíteni a kapcsolódó követelmények érvényesítését, szükség esetén, a statikai számításokat (pl. dinamikus mozgások, nagyobb fesztávolságok áthidalása, feljáró-lépcsők, korlátok, rögzítések elhelyezkedése, méretezése stb.)

A díszletek alapterületét úgy kell megtervezni, hogy a színpadon a körbejárhatóság biztosított legyen (legalább 1 méter)

A jelmezeket olyan anyagból kell tervezni és

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

készíteni, amely a szereplők bőrére fertőzést vagy egyéb veszélyt nem okoz, a másik szereplőt nem veszélyezteti (pl. kiálló, hegyes, éles fémdíszek). A jelmezeket mérgező vagy allergiát okozó festékkel festeni tilos!

Színpadmester

Feladata, hogy a színpadon dolgozó valamennyi tár- és részleg vezetőjével történő megegyezés alapján - a színpadi munkára vonatkozóan - a munkavédelmi előírások érvényesítésének koordinációját ellássa.

Irányítja és ellenőrzi az előadásokon és próbákban a díszletek, bútorok terv szerinti beállítását, biztonságos rögzítését.

Ellenőrzi a színpadon az egyéni védőeszközök, védőfelszerelések rendeltetésszerű használatát.

A szemle bizottság munkájában személyesen és tevőlegesen részt vesz.

Intézkedik a munkavédelmi szemléken feltárt hiányosságok megszüntetésére.

Új darab esetén a készülő díszleteket kezelési és biztonsági szempontból észrevételezi. Felelős a színpadi üzem (előadás, próbák) előírás szerű és biztonságos lefolytatásáért.

Gondoskodik a színpadi üzemmel kapcsolatos anyagmozgatási, tárolási munkák biztonságos végzéséről.

Az elhasználdott szerszámokat, munkaeszközöket, díszleteket a munkaterületről kivonja, e körülményről tájékoztatja a főmérnököt.

Gondoskodik a színpadi „emelőgépek” előírásos

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

üzemeltetéséről és időszakos felülvizsgálatáról.

Köteles a munkaterületével kapcsolatos minden olyan intézkedést megtenni, amely a baleset bekövetkezését megakadályozza még abban az esetben is, ha az eladás megszokott rendjétől kénytelen eltérni.

Fővilágosító

A villamos berendezések felhasználásához kapcsolódó díszletterveket véleményezi a kivitelezés során és átvételkor az előírások érvényesítését ellenőrzi.

Részt vesz a díszletek munkavédelmi üzembe helyezési eljárásában.

Felelős a színpadi üzemmel kapcsolatos villamos berendezések rendeltetésszerű állapotáért, használatáért és felülvizsgálatáért.

Rendszeresen ellenőrzi beosztottjainak egyéni védőeszköz használatát, az eszközök megfelelőségét.

Részt vesz a villamos áram hatásai által okozott munkabalesetek kivizsgálásában.

Ügyelői feladatokat ellátó személy

Ellenőrzi a közönségforgalmi területek biztonságos állapotát, különös tekintettel a közlekedési, menekülési utak szabadon tartására, a vészkijáratok nyitva tartására, a dohányzási tilalom betartására, a

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

közönség eltávozása utáni esetleges veszélyforrások eltávolítására.

Ittas látogatót nem engedhet be a színház területére!

Az előadás félbeszakítása esetén - beosztottaival - irányítja a közönség biztonságos eltávozását

A nézők rosszulléte, balesete, rendzavarása esetén értesíti a hivatalos szerveket (orvos, mentő, rendőrség stb.) és a színház illetékeseit.

A munkabiztonság, prevenció, megelőzés eszközei az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység, és művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban

3. Felhasznált irodalom

Dr. Váró György, Spiegel István, Galló Sándor:
Módszertani kézikönyv, Budapest

A munkavédelem nemzeti politikája 2016-2022

Színházi munkavédelmi szabályzatok

